

Αυτά είδε ο ξένος προπονητής

του Νικ. Α.Γ. Λιναρδάτου

Μία συνέντευξη με έναν άνθρωπο του ποδοσφαίρου μπορεί άραγε να παρουσιάζει γενικότερο ενδιαφέρον; Καλή ερώτηση. Θά επιχειρήσω μίαν απάντηση. Έδιόθασα σέ πρόσφατο φύλλο καθημερινής πολιτικής έφημερίδας συνέντευξη με τόν προπονητή τής ποδοσφαιρικής ομάδας του Παναθηναϊκού, τόν κ. Χένκ Τέν Κάτε. Όλλανδός σουριναμικής καταγωγής. Ήλθε στην Ελλάδα πριν από ένα χρόνο: σκάρτον. Κάνει τρεις καίριες παρατηρήσεις: οι δύο αναφέρονται στό ποδόσφαιρο. Έχουν ωστόσο, κατά τή γνώμη μου, εύρύτερο ενδιαφέρον.

«Πείτε μου μία χώρα σέ όλόκληρο τόν κόσμο, μία άλλη έκτός από τήν Ελλάδα, πού θά μπορούσε νά συμβεί αυτό». Τό είπε γιά τά δώδεκα, μέ διακοπή μιάς χρονιάς, συνεχή πρωταθλήματα του Όλυμπιακού. Άλλά μόνο στό ποδόσφαιρο; Είναι χιλιά άλλα πράγματα πού δέν συμβαίνουν πουθενά άλλο. Νά αναφέρω δύο; Σέ ποιά άλλη χώρα συμβαίνει τά λεγόμενα προσοδευτικά κόμματα, στήν πραγματικότητα τά άριστερά, νά μή θέλουν νά αλλάξει τίποτα: νά υπερασπίζονται μέχρι αίματοχυσίας τό κοινωνικό status quo. (Προφανώς γιά νά κρατούν τόν κόσμο δυσαρεστημένο καί κατά συνέπεια εύεπίφορο στό κήρυγμά τους). Δεύτερο: Σέ ποιά χώρα ή έκάστοτε άντιπολίτευση άπαιτεί από τόν επόμενο μήνα μιάς έκλογικής άναμετρήσεως, τήν παραίτηση τής κυβέρνησεως πού άνέδειξαν οι έκλογές;

«Θετικό είναι τό πάθος σας, άν καί συχνά ...παραείναι». Τό πάθος, βεβαίως, είναι θετική ιδιότητα: πρό πάντων στήν άτομική δραστηριότητα τών πολιτών. Άλλά, όπως έλεγε καί ο Πυθαγόρας «μέτρον επί πᾶσιν άριστον». Δυστυχώς σ' έμάς δέν ισχύει: ούτε στό ποδόσφαιρο ούτε καί στήν πολιτική. Δέν είμαστε θιασώτες τής θύραθεν παιδείας. Είμαστε, ως κοινωνία, παθιασμένοι μέ τήν πολιτική. Άποτελεί ουσιαστικές κομμάτι τής καθημερινής μας ζωής: άποκλειστικό σχεδόν άντικείμενο τών καθημερινών μας συζητήσεων. Οι όποιες διεξάγονται μέ πάθος, πού δέν μάς αφήνει νά διακρίνουμε τό συμφέρον μας.

Η άντιδιαστολή. Φαντασθείτε μία χώρα καί εποχή πού ή άποχή στις έκλογές φτάνει σέ ύψηλά ποσοστά. Ψηφίζουν εκείνοι πού έχουν σκεφτεί τά κοινωνικά καί οικονομικά προβλήματα καί έχουν σχηματίσει άποψη γιά τά μέτρα πού χρειάζεται νά ληφθούν. Οι άλλοι έπαφίενται οικειοθελώς στήν κρίση τών πρώτων. Μή μου πείτε ότι πρόκειται γιά πλατωνικές ιδέες. Ύπάρχουν σύγχρονες δημοκρατίες όπου αυτά λίγο-πολύ συμβαίνουν. Περισσεύει έτσι χρόνος γιά νά ασχολούνται καί νά συζητούν οι πολίτες γιά χιλιά άλλα θέματα. Γιά τόν μετασχηματισμό τών κοινωνιών μέσα στό διάστημα μιάς ζωής: δύσκολα ο πολίτης μπορεί νά τόν παρακολουθήσει. Έμεις άκόμα γιά τις όμορφές τής πατρίδας μας. «Είναι ή ώραιότερη χώρα στήν Εύρώπη καί σ'ας τό λέει κάποιος πού έχει ταξιδέψει πολύ». Τό λέει ο κ. Τέν Κάτε στή συνέντευξη του. Θά μπορούσαμε νά συζητήσουμε γιά βιβλία: καινούργια καί παλιά. Γιά τή μουσική πού άκούσαμε σέ συναυλίες ή στό σπίτι από δίσκους, CD ή DVD: γιά ένα κουαρτέτο του Μπετόβεν, μία συμφωνία του Μάλερ, τό Protecting Veil του John Tavener.

ΕΣΤΙΑ

23 ΜΑΙ. 2009

Οι Κεφαλονίτες γιά τόν «Όδυσσέα Λυόμενος» έργο του Άγγλου Robert Bittlestone. Θέμα ή άναζήτηση τής όμηρικής Ίθάκης στήν Κεφαλονία. Καθισμένοι τις ήλιόλουστες μέρες, τά πρωινά, κάτω από τις τέντες του «Έν πλώ»: καφενείου τής αγαπητής μας κυρίας Βούλας, στήν παραλία του Ληξουριού. (Μπροστά μας ο μεγάλος κόλπος του Λιβαδιού: άπέναντι τό Μεγάλο Βουνό, ο Αίνος, σκουροπράσινος από τά έλατα -abies cephalonica). Οι μικρές ιστορίες. Ό Νιόνιος νά διηγείται παραστατικότητα παλιές ιστορίες τών άπλοϊκών ανθρώπων: οι περισσότεροι έχουν φύγει: άναθίωση τής τοπικής ζωής πριν από είκοσι, τριάντα, σαράντα, πενήντα χρόνια. Κάθε τόπος μιά δεδομένη στιγμή έχει τις δικές του μικρές ιστορίες: ως θέματα συζητήσεως. Πέραν τής έμπαθούς πολιτικολογίας.

«Τί άλλο μέ ξάφνιασε; Ότι ο Έλληνας είναι πολύ σκληρός μέ τήν Ελλάδα. Άδικα σκληρός, μέ πολλή φαγωμάρα, πολλή κριτική. Δείχνει νά μήν αγαπά τή χώρα πού ζει». Η τρίτη παρατήρηση του κ. Τέν Κάτε: όξυδερκέστατη. Αυτό δείχνουμε, έμεις οι σημερινοί, μέ τήν όλη μας συμπεριφορά πρós τήν χώρα μας: πρós τούς συμπολίτες μας. Ζηλοφθονία, κακεντρέχεια: έναντι όλων: πραγμάτων καί ανθρώπων. Γκρίνια, κακομοιριά, μεμψιμοιρίες, γυφτιά, πτωχοπροδοσιμός: τό ψωμοτύρι μας.

Και όμως. Κουβαλούμε, καλά-κακά, μία πάνω από τριών χιλιετιών παράδοση. Έχουμε κατορθώσει νά άντιμετωπίσουμε μέ έπιτυχία όλες τις καταστροφικές δυνάμεις του κόσμου: φυσικές καί ανθρώπινες. Έπιβιώνουμε: όμιλούντες επί χιλιετίες τήν ίδια όμορφη καί έκφραστική γλώσσα. «Γή» λέγεται εκεί πού άπάνω βαδίζουμε: όπως τήν έλεγαν ο Θουκυδίδης καί ο Πλάτων. «Θάλασσα» όπως ο Ξενοφών. «Άέρα» τόν έλεγε ο Όμηρος: «ούρανό» ο Ησίοδος. «Άνθρωποι, άνδρες καί γυναίκες» έκατοικούσαν αυτήν τήν χώρα από τήν προομηρική εποχή. «Θεοί» έρρύθμιζαν τή μοίρα τής.

Μπορέσαμε κι έσχηματίσαμε ένα βιώσιμο κράτος. Μέ δικές μας παράτολμες αποφάσεις καί ένέργειες. Όπως καί μέ τή βοήθεια άλλων λαών (φιλέλληνες) καί ξένων κυβερνήσεων. Σήμερα ύποψιαζόμαστε τούς πάντες ότι είναι πίσω από κάθε κακό ή δυσάρεστο συμβαίνει στήν χώρα μας. (Μέχρι τήν άπιστυχία του Σάκη!).

Στους διεθνείς πίνακες εύζωίας είμαστε μέσα στις είκοσιπέντε πρώτες χώρες στον κόσμο. Χωρίς μάλιστα νά έχουμε καταβάλει ιδιαίτερες κοπιώδεις προσπάθειες. Κανονικά θά έπρεπε νά είμαστε από τούς εύτυχέστερους λαούς. Νά τό έκφράζουμε, νά τό φωνάζουμε, νά τό τραγουδάμε μέ χαρούμενα τραγούδια εύχαριστιών. Άντ' αυτών οι «λαϊκοί θάρδοι» μέ τά κλαψουρισμά τους: «...κι όλα σας, κ' ή χαρά σας, μοιρολόι / πικρό κι άργό» (Άνατολή, Κωστή Παλαμά). Ποιός φταίει; Δέν είναι δύσκολο. Άς τό σκεφθεί ο καθένας. Άλλά μήν άπελπιζόμαστε. «Η Ελλάδα / θέ νά γυρίσει νά βρει τήν Ελλάδα». Ποίηση του Άγγελου Σικελιανού σέ μίαν άλλη δύσκολη στιγμή του γένους τών Έλλήνων.